

Intervju: Visoki predstavnik za BiH, Christian Schwarz-Schilling: “Dejton čuva granice”

ZA Kristijana Šilinga, visokog predstavnika međunarodne zajednice u BiH, izjava premijera RS Milorada Dodika da svakom, pa i RS, treba dati pravo na samoopredeljenje - ne otvara ni najmanju dilemu:

– Republika Srpska nije ni Kosovo, ni Crna Gora. Referendum u Crnoj Gori bio je poseban slučaj, u skladu sa Ustavom bivše Jugoslavije. Ne postoji istorijska RS, da bi došlo do njenog odvajanja. Prema tome ni odluke o ishodu referenduma u Crnoj Gori ni konačno rešenje statusa Kosova, ne mogu imati nikakvog uticaja na BiH. Ova država je konačno dogovorena u Dejtonu. Granice su međunarodno priznate, i tu nema nikakvih otvorenih pitanja i jednostavno nema nikakve veze sa BiH – kaže u intervjuu za “Novosti” Kristijan Švarc-Šiling.

Povodom crnogorskog referenduma mnogi strani mediji pišu da bi to mogao biti model za osamostaljenje Baskije, Katalonije, Južne Osetije... Postoji strah u velikim i organizovanim zemljama, a vi kažete da to neće uticati na ovaj trusan region...

– Ljudi su ovde vekovima živeli zajedno. Podele i ratovi su se desili zbog uticaja stranih sila poput Rusije, Turske, Austrije, a na kraju je u kasnom dvadesetom veku došlo do pokušaja uspostavljanja novog etničkog poretka u regionu. Jednostavno, politiku etničkog čišćenja niko u međunarodnoj zajednici nije podržao i oko toga nema diskusije. A, kada pričamo o starim evropskim državama, na primer Španiji – tu problemi sa pokrajinama postoje vekovima. Za ovaj prostor je važno da se nalazimo u demokratskoj eri. Država i vlast se izgrađuje od dna prema gore, a ne od vrha ka dole, kako je to bilo u Jugoslaviji. Građani imaju mogućnost da biraju svoje vlasti, ali ne mogu reći “ja ne želim da ovaj čovek živi ovde”. Svi moraju koegzistirati.

Sarajevska štampa je prvi put otvoreno progovorila o organizovanim zločinima nad Srbima u glavnom gradu BiH. Porodice žrtava traže formiranje Komisije za stradanje nestalih Srba u Sarajevu da li ćete podržati formiranje takve komisije?

– Postoji 16 odluka Komisije za ljudska prava Ustavnog suda BiH kojima se nalaže organima Federacije BiH i Republike Srpske da se pozabave problemom pronalaženja nestalih, ali su sve ignorisane. Sve ove odluke moraju se u potpunosti ispoštovati i sprovesti bez obzira na etničko i religijsko poreklo žrtava ili porodica. Lično ću izvršiti pritisak na institucije koje se oglašuju o zahtevе Komisije za ljudska prava.

Drugi veliki politički problem u BiH je policijska reforma. Da li je ignorisanje volje srpskih predstavnika za opstanak policije Republike Srpske put za izgradnju stabilne BiH?

– Ne radi se o ignorisanju stavova srpskih predstavnika već o nedostatku konstruktivnih predloga. Srpska strana se generalno slaže sa tri principa EU koja su dogovorena u oktobru 2005. godine, ali da ne prihvataju ovakvu organizaciju. Iako postoje neke nedoslednosti, RS je postala svesna da ne može biti prepreka za pregovore o stabilizaciji i pridruživanju i da će uskoro biti postignut kompromis.

Da li to znači da u budućoj organizaciji opstaje policija RS?

– To nije pitanje postojanja policije RS. Ovaj entitet mora da izvršava ono što se odluči na višem državnom nivou. Zakon i budžet dolaze sa državnog nivoa i to je jasno i premijeru RS Miloradu Dodiku. A, što se tiče komande i hijerarhije, to je pitanje pregovora. Dirkecija za reformu policije ne ograničava jedinice i regije već pokušava uraditi ono što je najbolje koristeći iskustva drugih zemalja.

Zašto onda u BiH na regionalnom nivou nije moguće da opstane policija RS?

– Tu se postavlja i pitanje veličine regija. Jednostavno, ovde policija nije instrument za ukidanje entiteta. To se ne bi trebalo učiniti uz pomoć policijske reforme. Niti policijska reforma služi za jačanje entiteta. Ovde se radi o jednoj državi, i regije moraju biti organizovane na racionalan način da bi policija bila efikasna. Nažalost, u senci se vodi borba dve strane. Jedne koja želi da oslabi, a druga da ojača entitete. To nema veze sa stvaranjem kvalitetne

policije.

BIĆE USTAVNIH PROMENA

ZALAŽETE se za to da domaći političari preuzmu odgovornost. Kako kada paket ustavnih promena nije prošao u parlamentu BiH?

- Većina poslanika je bila za ustavne reforme, baš kao i većina građana. Nažalost, nedostajala su samo dva glasa da paket prođe. Ipak, sa ustavnim reformama nastaviće se i posle izbora. Oni koji su glasali protiv ustavnih reformi potrošili su godinu-dve potrebne za napredak zemlje, zato što nisu imali pragmatičan ili realan politički stav. Oni moraju da snose odgovornost pred građanima zato što su zaustavili napredak zbog svojih nerealnih zahteva.

ŠILING SA SRPSKIM ZVANIČNICIMA **POŠTOVANJE ENTITETA**

O ODNOSIMA Srbije i BiH, i situaciji u regionu, Kristijan Švarc-Šiling je u Beogradu razgovarao sa predsednikom premijerom Srbije, Borisom Tadićem i Vojislavom Koštunicom, na odvojenim sastancima, a nakon toga susreo se i sa ministrom inostranih poslova SCG Vukom Draškovićem.

- Dobri odnosi u regionu, a posebno Srbije i BiH, jedan su od prioriteta politike Beograda - rekao je predsednik Tadić visokom predstavniku UN. On je naglasio i da sva otvorena i sporna pitanja moraju da se rešavaju dijalogom, a ponovljen je i stav da za evropsku budućnost BiH kao i za regionalnu stabilnost, važan princip konsenzusa sva tri ravnopravna naroda u BiH.

Na važnost očuvanja i poštovanja Dejtonskog sporazuma koji garantuje stabilnost BiH, Šilingu je ukazao premijer Srbije Vojislav Koštunica, uz podsećanje da entiteti predstavljaju temelj sporazuma.

Visoki predstavnik za BiH juče se susreo i sa srpskim patrijarhom Pavlom.